

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆՍԵՐՎԱՏՈՐԻԱՅԻ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ISSN 1829-0469
18005>
9 7718290460051

ISSN 1829-0469

Լուս է տեսնում 2005թ. դեկտեմբերից

05 (149) մայիս 2018

գիմք՝ 100 դրամ

Ծ Ն Ո Ր < Ա Վ Ո Ր Ո Ւ Մ Ե Ն Ք
ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՔԱՌԱՏՈՆՔ
Հաղպահականի ամիսը ԹԱՎԾՅԱ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՔ Մայիսի 8-ը
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԿ ԴԱՐԸ Մայիսի 28-ը
ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ
ՀԱՂԹԱՆԱԿԻ 73-ՐԴ ՏԱՐԵԳԱՐՁՔ Մայիսի 9-ը
ՇՈՒԾԻ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒՄՔ Մայիսի 9-ը

Երևանի Կոմիտասի անվ. պետական
կոնսերվատորիայի պրոֆեսորադասախոսական
կազմը, ռեկտորատը, Արհմիությունը և
«ԵՊԿ հրատարակչությունը»

Ծ Ն Ո Ր Յ Ա Վ Ո Ր Ո Ւ Մ Ե Ն Ք

Հայրենական Մեծ պատերազմի
մասնակիցներ՝ Հայկական բանակի պահեստի
սպա՝ մայոր,
ԵՊԿ փականագործ, հետախոյզ՝
Հաջին Ստեփանյանին,
ԵՊԿ դաշնամուրային ֆակուլտետի
պրոֆեսոր, ՀՀ վաստակավոր ուսուցիչ՝
Յակով Զարգարյանին

ԱՐՁԱՍ ՈՍԿԱՆՅԱՆԻ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ՀԱՄԵՐ ԳԵ ՆՎԻՐՎԱԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Հայոց երգեցողության և կատարողական արվեստի ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր՝
Արման Պոկանյանի դասարանի համերգը
Հայաստանի կոմպոզիտորների միության դահլիճում

2

✓ ԵՊԿ բուհական իտաժողով ուսումնական,
մեթոդաբնության հարցերի շուրջ և նոր
հրատարակությունների շնորհանդես

5

✓ ԵԳՈՒԱՐԴ ԲԱՐԵՎԵՂՅԱՆԻ
ԳՈՐԾՈՒԵՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
ՓԱՐԻԶԻՑ

6

“ԶՈՒՐ ԽՄԵԼՈՒ ԴՈՒՌՈ ԵԿԱ”

7

(ին քառականական աշխատանքը առաջարկված է առաջարկած աշխատանքի համար)

ՍԱՅԱԹ - ՆՈՎԱՅԻ ԾՆՆԴՅԱՆ ՕՐԸ ՄԱՅԻՍԻ 20-ԻՆ ԱՎԱՆԴԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՏՈՆՔ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Շքերթ՝ Սայաթ-Նովայի փողոցով մինչև նրա արձանի և
ԵՊԿ շքամուտքի առջև, մեծարման հանդիսություն

Սայաթ-Նովայի փողոցի Սայաթ-Նովայան Վարդատոնի շքերթը՝ առաջնորդում է
Սայաթ-Նովայի աշուղական երգի վաստակավոր անսամբլը, գեղարվեստական դեկանավար՝
Թովմաս Պողոսյան, մեներգիչներ՝ Արթուր Մանցականյան,
աշուղ Րաֆֆի Դամբրյան, Սարգիս Խաչատրյան, Աննա Դուկսիյան

Հայ աշուղական արվեստը հանձինս Սայաթ-Նովայի և նրա անունը կրող պողոտայով համայն մարդկությանը նայիչայն օրինի ազդարարում է մեծ աշուղին նվիրակ Վարդատոնի հերթական շքաքերթը արվեստով ողողելով երևանյան փողոցները մինչև հուշարձանը երևանի կոնսերվատորիայի մուտքը և այնուհետև շարունակվում թիվի հիմունքը: Ամենայն նախաձեռնողն է սիրված երգիչ, աշուղագետ և մանկավարժ, ՀՀ ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր Թովմաս Պողոսյանը և իր կազմակերպած փայլուն դրամորդումն ու սիրանքի գագարը հանդիսացող «Սայաթ-Նովայ» աշուղական երգի անսամբլը:

4

ԿՈՆЦԵՐՏ-ՊՈՍՎԱՅԻՆԻԵ

Arus Adjemian

Оно было связано с именем Сусанны Владимировны Аджемян (1958–2017), доцента Ереванской государственной консерватории имени Комитаса, светлая память о которой надолго сохранится в сердцах коллег по кафедре теории музыки и всех сотрудников консерватории.

Исходя из идеи посвящения, программу своего клавирабенда в зале Музея-института Комитаса заслуженная артистка республики Арзес Аджемян выстроила с подтекстом индивидуального чувства. Почти во всех исполненных произведениях присутствовали полюсы лиризма и трагизма, обогащенные нюансами настроений, дополняющих друг друга и объединяющихся в концепцию. Благодаря этому была достигнута целостность концерта, а главное, сопреживание слушательской аудитории.

6

ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱՅԻ ԾՆՆԴՅԱՆ ՕՐԸ ՄԱՅԻՍԻ 20-ԻՆ ԱՎԱՆԴԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՏՈՆԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

3

Ծքերթ՝**Սայաթ-Նովայի****փողոցով մինչև****նրա արձանի և****ԵՊԿ շքամուտքի առջև,****մեծարման հանդիսություն**

1990-ականներից Յայաստամի համար մշակութային «հոգևարքի» ժամանակներում լրաժարվում կամ «կարվածահար» էին լինում երաժշտական կոլեկտիվները, նաև նրավիճակում նոր կոլեկտիվ ստեղծվեց: Իրականում, այն 1927-ին Շարա Տայանի հիմնարքած «Յայ աշուղներ» և հետագայում 1942-1972 թթ. Վաղարշակ Սահակյանի դեկապարած «Սայաթ-Նովա» անսամբլի վերստեղումն էր:

բեր ժամանակներում աշխատել են այսօր արդեն հայտնի երաժշտներ՝ Ա. Խաչատրու, Ա. Շահինյան, Ա. Գուլանյան, Գ. Սաֆարյան, Ա. Ջարությունյան, Ա. Գալստյան, Գ. Շահրաբյան, աշուղ Գ. Գրիգորյան, Ա. Խալաբյան և շատ ուրշներ: Անսամբլի ստեղծման օրից գործիքային կազմում նվազում են Վ. Բաղդասարյանը, Ա. Դավթյանը և աշուղներ Մ. Քերոբյանը:

Անհնար է հաշվել 25 տարվա ընթացքում անսամբլի ունեցած համերգների և ելույթների քանակը: Առավել կարևոր է անսամբլի մասնագիտական ու գեղարվեստական մակարդակի գնահատումը, որը բազմից կարդում ենք մանուկում և լուսն բեմից: Երաժշտագետ Ժ. Զուրաբյանը անսամբլն անվանում է «հոգևոր տաճար», իսկ երաժշտ կատարողներին և դեկավարին՝ «հայ երգի ասպետներ», հիմնավորելով նրանով, որ աշուղական արվեստն ինքնին հնուց եկող ասպետական արվեստի մեր ազգային տեսակն է:

Այս, տարիներ շարունակ հայ ունկնդիրը վայելում է անսամբլի վարպետ կատարումներով իրամցվող հայ աշուղական երգի հմայք՝ համերգի համերգ միշտ նոր ու բարև ծրագրով, ավանդական և ժամանակակից աշուղների երգերի ընտրանիով, ինքնատիպ երգչական ծայրերով, բարձրարվեստ գործիքավորումներով:

Անսամբլի գործունեության տարիների ընթացքում վերականգնվել են անցյալի դասական աշուղների մոռացված երգեր (Խաղաց Յովնաթան, Սայաթ-Նովա, Ջիվանի, Մահուրի Գևորգ և այլն):

Ակտիվ և բեղուն կատարողական գործունեության համար անսամբլում երկար տարիներ աշխատող մի շարք երաժշտներ ստացան ժողովրդական և վաստակավոր արտիստի կոչումներ և պատվավոր մենալներ (Թ. Պողոսյան, Ա. Խաչատրու, Վ. Բաղդասարյան): Անսամբլը նաև անգնացել և մասնակցում է բազում միջոցառումների (անուական, մշակութային, բարեգործական), փառատոնների: Անսամբլի կյանքում կարևոր ու հստակ տեղ են գրադարձնում Վարդատոները, նվիրված Սայաթ-Նովայի հիշատակին, որոնք ավանդաբար անց են կացվում Երևանում:

(Սայաթ-Նովայի հուշարձանի շուրջ) և Թբիլիսիում (Ա. Գևորգ Եկեղեցու տարածքում, որտեղ թաղված է մեծ աշուղը):

Թովմաս Պողոսյանի կյանքի հսկայական և իմաստալից մասը կապվում է նաև հայ ազգային աշուղական դպրոցի հիմնադիր Ջիվանու անվան հետո թեկնածուական և դոկտորական բեգերի պաշտպանություն, Ջիվանու անհայտ երգերի հրատարակում, աշուղական դպրոցը Ջիվանու պատվավոր անունով կցնելը և այն բազմաթիվ միջոցառումները, որոնք սերտորեն կապված են Ջավադիքի մեջ զավակի անվան ու գործունեության հետ: Ավելին, անսամբլի երկացանկի մի հսկայական բաժին ներկայացնում են հենց Ջիվանու անկրկնելի երգերը:

Որպես վերջաբան նեցրելում ենք Թովմաս Պողոսյանի խոսք-պատգամն ուղղված իր սիրելի ունկրորին: «Մենք հայ աշուղական արվեստի հարուստ գանձի ժառանգորդներն ենք: Գանձ, որը կուտակվել է ուշ միջնադարից և ներկայում գարգանում է մերօրյա արվեստագետների շնորհիկ: Ավելին, աշուղական երգը հայկական բաժիններից է իր ստեղծագործական արժանիքներով, տառով, ոգով, բազմազան ու խայտարդետ երաժշտությամբ և բեմական-բեմադրական արտահայտչածներով: Սա յուրահատուկ ճյուղ է մեր երգարվեստում, որին պետք է տեր կանգնի յուրաքանչյուր հայ, որտեղ էլ որ նա գտնվի: Եվ շատ կարևոր է, որ հայ երգը մասուցվի խնամքով ու բժամնիիր»:

Այդպես խնամքով ու բժամնիրուն անսամբլն իր դեկավարի հետ ներկայացնում է յուրաքանչյուր երգանուշը, ունկնդիր սրտերը լցնելով արինքնով մեղեդիներով:

Դոդվածը եգրափակում ենք հայ ժողովրդի նվիրյալ զավակի՝ Թովմաս Պողոսյանի անկեղծ խոստովանությամբ. «Սայաթ-Նովա» անսամբլի գոյության համար ներդրել եմ իմ գիտակցությունը, առողջությունը, երգանկությունը»:

ԱՆՁԻՆ ԿՐԱԿՈՎՅԱՅՐ,
ԵՐԱԺՇՄԱԳԵՏ,
ԵՊԿ ԴՊԾԵԲԱՆԻՑ

Կարդաստոնին սիրով մասնակցում է հիանքանը դերասանուին,
ժողովրդական երգի անփոխներին կատարող և գիտակցությունի Լիդա Զաքարյանը

ԵՊԿ շքամուտքի առջև մեծարման հանդիսությունը

ԵՊԿ բուհական իտաժողով ուսումնական, մեթոդաբանության հարցերի շուրջ և նոր հրաժարակությունների շնորհանդես

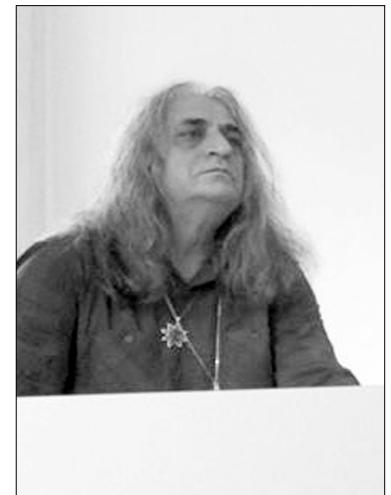
Արամ Աբրահամյան, նիստի նախագահ՝ Ալիմա Փահլևանյան

Շուշանիկ Բարայան

Դասմիկ Սարգսյան

Մեղրակ Երկանյան

Երևանի Կոմիտասի անվ. կոնսերվատորիայում ընթացած երկօրյա գիտական նստաշրջանում ներկայացվեցին մի տասնյակից ավելի գեկույցների ուսումնական գործընթացում ծագած որոշ խնդիրների, դրանց լուծման ուղիների, առանձին թեմաները մասուցելու առանձնահատկությունների, որոշ առարկաների դասավանդման մեթոդաբանական նորույթների վերաբերյալ, ինչպես նաև դիտարկվեցին երաժշտագիտական և երաժշտական մշակույթի երախտավորական մասին նորաստեղծ երկեր և այլն: Նստաշրջանի կազմակերպման և անցկացման գործում կարևոր դերականավորություն ուներ համբավավոր երաժշտագետ, պրոֆեսոր Արմեն Բուրդայանը: Գիտական նստաշրջանի բացման խոսքում կոնսերվատորիայի գիտական գծով պրոռեկտոր, արվ. Դոկտոր, պրոֆեսոր Միհր Նավոյանը նշեց նման գիտական գեկույցների, ուսումնասիրությունների կարևորությունը՝ նշելով, որ տարվա մեջ հստակ ճշված պարբերականությամբ երկու նստաշրջանի անցկացումը կարող է լինել կորական գործիք կատարելաբրուման համար: Ուսումնամեթոդական խնդիրների, կրթական գործում առաջացած հարցերի քննարկումը կնշանակի, որ տարեցուայի նորույթը ներմուծվում ուսումնական գործիք կազմակերպման, դասավանդման գործում, երաժշտության տեսության և երաժշտության պատմության առարկաները մասուցելիս նոր մոտեցումներ են մշակվում, նորամուծություններ են արվում: Մտահոգություն հայտնեց գիտական նման քննարկումների վերականցության առնչությամբ, ցանկություն հայտնեց նստաշրջանի ներկայացվող գեկույցները հրապարակված տեսնել «Երաժշտական Զայաստան» ամսագրում:

Կատարողական բաժնի ուսանողներին «Հայ հոգևոր երաժշտություն» առարկայի դասավանդման և ընթացիկ հարցերի վերաբերյալ դիտարկումների շուրջն էր արվեստագիտության բեկնածու, դոցենտ Նունե Արամեսյանի գեկույցը: Նա ներկայացրեց իր կազմած դասագիրքը, որն արդեն իսկ կիրավում է, և որով առաջնորդվում են ուսանողներն առարկան ուսումնասիրելին: Արարկայի դասավանդումը սույն ժամկետներում՝ կես տարում, հիմնարար հարցերը և հայ հոգևոր երաժշտության բոլոր փուլերը սկսյալ IV-V դարերից, առանձնակի մուտքեցնելու և մեթոդաբանություն են պահանջում: Հոգևոր երգերի դիտարկումները, ուսուցումը կարիք ունեն մի շաբաթ առարկաներից հավելյալ գիտելիքների ձեռքբերման, և դրամցից մեկն է գրաքարի հիմացույցը, ինչի վերաբերյալ քննարկում ծավալվեց: Բարձրացվեց գրաքարի ուսուցումը հատկապես կատարողական բաժնի ուսանողների համար մատչելի դարձնելու ուղղությամբ քայլեր ձեռնարկել, մասնավորապես մասնագիտական բուհերի աջակցությամբ՝ ազատ ունկնդրման կամ ֆակուլտատիվ պարապնդությունի միջոցով:

Արվեստագիտության բեկնածու, դոցենտ Լուիզա Մարկոսյանի գեկույցը եղավոր Միհրոյանի՝ ջուրակի համար գրված «Խնորդուկցիա և անընդհատ շարժում» ասեղագության գործության արարման պատմության, մտահացման ակունքների, կառույցի, գաղափարական հենքի նասին էր: Նստաշրջանի առաջին նիստը վարող՝ արվ. թեկնածու, պրոֆեսոր Ալիմա Փահլևանյանի գեկույցը:

և նմանօրինակ ստեղծագործությունները դիտարկել նաև ստ երաժշտ-կատարողների զանազան մեկնաբանությունների, ինչը ևս հետաքրքիր և բազմակողմանի կդարձնի վերլուծությունը:

Անուշ Կիրակոսյանի՝ մեթոդաբանական խնդիրների շուրջ գեկույցում, առանձնակի շեշտված էին երեխաներին վաղ հասակից երաժշտական կրթություն տալու անհրաժեշտությունն ու այդ գործընթացում անհատական մոտեցումների առանձնահատկություններին տիրապետելու, մանկավարժական գիտելիքներ և հմտություններ ունենալու հրամայականը:

մարուտակի ներկայացրեց պրոֆ. Շուշանիկ Բարայանը: Մեկ այլ մենագրություն «Գերմանական կվինտետ» խորագրով, որում հանրամատչելորեն խոսվում, վերլուծության են ենթարկվում գերմանացի, ավստրիացի չորս մեծանուն հեղինակների գործերը, հեղինակների է Արամ Աբրահամյանը: Իր իր խոսքով, լրագրողի, խմբագրի իր ներքին մղումը և երաժշտական կրթությունը հնարավորություն են տվել իրեն ընթերցողի լայն շրջանի համար ստեղծելու նման աշխատություն:

ԵՊԿ գիտական նստաշրջանի ներկայացված երրորդ գիրքը Շամիկ Սարգսյանի օրույնելու վերաբերյան հետեւ պարզ է: «Զրույցներ Սեղրակ Երկանյանի հետ» գիրքը դժվար է դասել որևէ ժամրի, - գործի մասին խոսեց հեղինակը, - քանի որ կառուցված լինելով թեմատիկ և բովանդակային կապով իրարու ագուցված հարցագրույցների վրա այն լրագրողական պարզ հարցագրությունը կար է թե՝ իր տարողությամբ, թե՝ գրույցների նպատակադրմանը՝ ներկայացնելու ամձն ու իր ապարած ժամանակը, դասեր քաղելու մեջ անհատականությունից և այդ դասերը հաղորդելու ներկա և եկող սերունդներին, նաև վեր հանելու աղոյի խնդիրներ՝ մշակութային, ազգի հոգեկառուցվածքի կերտման խնդրում անհատի դերակատարության, ազգային և համաշխարհային մշակութային արժեքներին տրված գնահատականներով ու վերածնորմերով և այլն: Գիրքը նարու և իր ապարած ժամանակի մասին է, մեջ հաշվով մի ամբողջ սերնի ճակատագիր ամ-

բողացումը՝ հանձնի Սեղրակ Երկանյան անհատի, որ ապրում է մշտական իր արմատների գգացողությամբ, Երկանյան մտականի դաշնակահարի, որ հասել է իր կողմից կատարվող հեղինակների «Հրությունն ու շշուկներն» անսխալ ընթերցելու վարպետությամբ, Երկանյան կոմպոզիտորի, որ իր սեփական գոյն ու ոճը ունի՝ իր հիմա պեղումների արյունքում հայտնաբերած դուռը մշակելիս և անշփորհ դիմագիծը՝ Երաժշտական մոր Երկեր արարելիս, Երկանյան մտական անհատի, որ Սարշի և իր անմիջնորդ հարաբերություններում հաստակեց է իր պատկերացումները հավերժի մնայունի և անցողիկ մասին, Երկանյան բանաստեղծի, որ հայ առեղիա և բեռում անկարենի գեղեցկության, յուրահատուկ լեզվապատկերային համակարգով կառուցված պուետիկ գորոտումներում անդամ և անդամ անդամների գեղեցկության, յուրահատուկ լեզվապատկերային համակարգով արդի հայ գրականությունը սիրո, խոհական պետիկ իր մտածումներով...»:

Գիրքը դիֆերամը չէ, գովեր չէ, որ ընթերցողի համար մատչելի գրույցների շարան է, որ ընկալվում է իրու վաբերական վիպակ, ինքնախտառվանություն, իրահարձությունների վերապրում: Նման մտավորականների, արվեստագիտների արածն ու նուածածը, հայացը ներկա և անոնց մունքները, դրանով իրենց ապարած ժամանակը ներկա գործած դեմքերը, նորան վերաբերյալ յուրահատուկ լեզվապատկերային համակարգով պուետիկ գորոտումներում անդամ և անդամ անդամների գեղեցկության անդամ անդամների գեղեցկության, յուրահատուկ լեզվապատկերային համակարգով արդի հայ գրականությունը սիրո, խոհական պետիկ իր մտածումներով...»:

Կիրքը դիֆերամը չէ, գովեր չէ, որ ընթերցողի համար

Ի. Լ. Զոլոտովա, Ծ. Վ. Չալյան, Ա. Կիրակոսյան, Ա. Ջ. Ավետիսյան, Լ. Կ. Եփրեմյան, Գ. Վ. Շագոյան, Է. Ա. Ասատրյան, Ա. Զարարյան, Կ. Ա. Զաղացամյան

"ՃՈՒՐ ԽՄԵԼՈՒ ԳՈՒՌՈ ԵԿԱ"

(из романса Э.Мирзояна "Ераз теса" на сл. А. Исаакяна)

12 мая 2018 года в Доме творчества композиторов "Дилижан" им. Э.Мирзояна состоялось знаменательное событие: был установлен памятный камень – источник родниковой воды в честь Эдварда Мирзояна – создателя этого воистину рая для композиторов. В 97-й день рождения Эдварда Михайловича этот камень – огромную природную глыбу – в Дилижан привез из Лусакерта его сын, известный врач Аршак Мирзоян. Источник окружен удобно установленными на брускатке скамьями, где можно отдохнуть, пообщаться с коллегами, отыкающими в ДТК.

В этот же день в 11 часов утра Арам Сатян (председатель СК Армении), Мартын Вартазарян, Ерванд Ерзян, ученики Мирзояна, многие армянские композиторы, сын Эдварда Михайловича, Аршак Мирзоян, друзья и близкие семьи почтили память Эдварда Мирзояна, посетив его могилу в Пантеоне. Далее композиторы, которые являлись членами жюри V Республиканского конкурса молодых композиторов им.Э.Мирзояна – Арам Сатян, Мартын Вартазарян, Арзас Восканян, Ерванд Ерзян отправились в Союз композиторов для участия в Гала-концерте конкурса и награждении призеров. Конкурс молодых композиторов имени Эдварда Мирзояна в Армении проводится с 2014 года, это настоящий музыкальный праздник, ставший добной традицией. Организатор конкурса – Союз композиторов Армении, при поддержке Министерства культуры РА и мэрии Еревана. Цель этого мероприятия – позволить молодым композиторам проявить себя, представить свои произведения. Заявки для участия представили молодые творцы из музыкальных школ, школ искусств и средних специальных учебных заведений Армении, Арцаха, России и Германии. Конкурс проходит в два тура: отборочный (закрытый тур) и конкурсный – в двух возрастных категориях (младшая группа – до 13 включительно и старшая группа – 14–18 лет). Конкурсные туры для двух возрастных групп состоялись 10 мая. На открытии конкурса впервые с исполнением "Шушаник" Э. Мирзояна выступил оркестр, созданный при СК Армении. Знаменательно, что дирижировал молодой композитор, ученик Л.Чаушяна, лауреат первого конкурса им.Мирзояна Александр Арутюнян.

В свой день рождения, 12 мая, Эдвард Мирзоян всегда был окружен близкими и родными, друзьями и коллегами. С 11 часов утра начиналось паломничество: всегда бывали академик Сергей Амбарцумян, общественный и политический деятель Семен Ахумян, армянские композиторы и гости Еревана, отдельно приходили поздравлять студенты. В свое время и мы, студенты-композиторы 1980-х, стали приходить в этот "день открытых дверей" поздравить композитора.

А сегодня, 12 мая 2018 в зале столовой ДТК "Дилижан", где все мы вместе опять собрались отметить его уже 97-й день рождения, Мирзоян смотрел на нас со свойственной ему легкой доброй улыбкой с фото на фоне цветущего дерева. Нас окружала прекрасная весенняя природа, аура творчества, коттеджи как и при жизни Эдварда Михайловича. Напомним, что первоначально ДТК должен был быть Закавказским. Приехавшая из Москвы комиссия, ознакомившись с возможностью размещения ДТК в Грузии, Армении

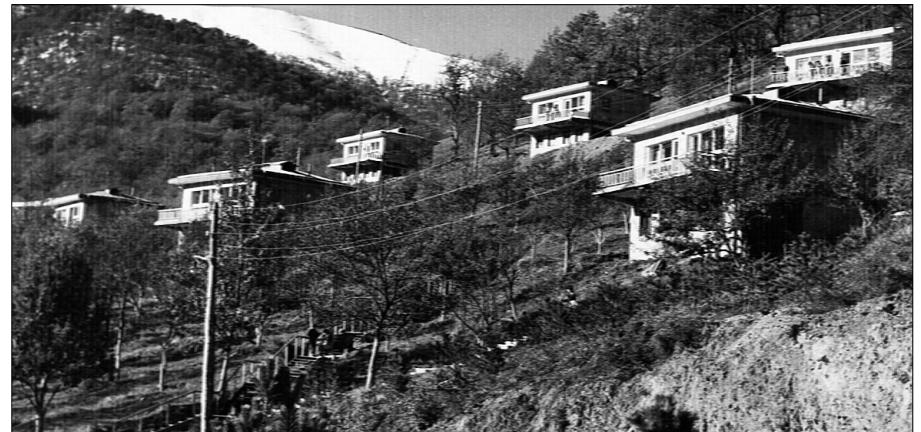
и Азербайджане, решила вопрос в нашу пользу, так как Мирзоян смог уговорить А.Кочиняна и руководство Армении отдать великолепный участок, который планировали для дома отдыха членов правительства, композиторам. В дальнейшем руководство СК Армении обратилось в Москву с просьбой санкционировать строительство Всесоюзного, а не Закавказского ДТК, тем самым перечеркнув возможные претензии наших соседей и получив уже совсем другие возможности для финансирования. Открытие ДТК состоялось в 1963 году, здесь отдыхали и творили Д.Шостакович (был 4 раза, после инфаркта врачи ему запретили дальние поездки, но он все равно приезжал и чувствовал себя хорошо), Б.Бриттен и П.Пирс, Ж.Орик и М.Марсо, А.Зегерс, Дж.Буш, Дж.Гарднер, М.Ростропович и Г.Вишневская, Р.Щедрин и М.Плисецкая, Чингиз Айтматов, Расул Гамзатов с семьей, армянские композиторы и композиторы братских республик СССР. Очередным достижением Мирзояна стало открытие концертного Бетховенского зала ДТК, которое состоялось 28 января 1984 года и было приурочено к 80-летию А.Хачатуряна. В дни открытия зала состоялся концерт Филармонического оркестра Армении под управлением Валерия Гергиева. Звучали произведения Бетховена, Хачатуряна, Третий фортепианный концерт Хренникова в исполнении автора. На следующий день в Москве на Секретариате СК СССР Хренников подробно отчитался о праздновании 80-летия А.Хачатуряна в Ереване, а о Бетховенском зале сказал: "Я в жизни такого зала не видел. По акустике его можно сравнить разве только с Большшим залом Московской консерватории".

В этот день нам, гостям ДТК удалось насладиться акустикой уже другого зала – зала столовой. Квартет имени Мирзояна (Арам Асатрян, скрипка; Сона Азарян, скрипка; Армен Торосян, альт и Ваан Григорян, виолончель – лауреаты и призеры многочисленных конкурсов) исполнил легендарную "Шушаник" композитора в переложении Ваче Шарафяна, а пианиста Шаке Тадевосян играла "Грустный вальс" из Детского альбома, музыку Арно Бабаджаняна, Шопена. Участники Квартета преподнесли семье Мирзоянов сюрприз – рукопись "Танца куклы", написанного композитором в Дилижане и датированного 10.10.1965. Кстати, в декабре 2016 года музыканты Квартета выпустили сингл с обработкой для струнного квартета лирической картинки "Шушаник" из музыки к кинофильму "Хаос". Все средства от реализации сингла направлены на лечение больных детей из семей арцахских военнослужащих.

Все мы, присутствовавшие в этот дождливый день в Дилижане, еще раз с благодарностью вспоминали дорогого Эдварда Михайловича, так много сделавшего для композиторов Армении и национальной музыкальной культуры.

Живой незабвенный облик Мирзояна сквозит в его искренних ответах в блиц-интервью с Лилит Еремяном.

Ваше кредо? Отдавать, сколько умею.

Дом творчества композиторов им.Э.Мирзояна "Дилижан"

Памятный камень-родник в честь Эдварда Мирзояна

Начало строительства ДТК "Дилижан", 1961.

Архитектор Э. Алтуниян, Б. Сосян (сидят слева), К. Кушнарова, гл. инженер "Армпроекта" М. Саакян, Э. Мирзоян со строителями.

В чем смысл жизни? В созидании.

Что такое счастье? Ощущение и сознание обладания тем, что тебе дорого.

Вы счастливый человек? Отрицать не могу.

Что сильнее Вашей воли? Ничего.

Самый непреложный нравственный закон для Вас? Не переступать через черту.

Чего Вы не прощаете людям? Осознанной лжи и подлости.

Если бы Вы были режиссером, какой сюжет бы выбрали? Самый простой – о человеческих взаимоотношениях...

Любимая улица? Ее уже нет: улица Абояна 1920–30-х с канавками.

Любимое место в Армении? Вид на Арагат.

Самое важное качество для семейной жизни? Умение ее сохранить.

Кто главный в армянской семье? Тот, кто в критический, решающий момент оказывается сильнее.

Граница, отделяющая Вас от юности? Как бы ущербно я себя сейчас ни чувствовал, этого только не хватало – ощущать границу. Связь с юностью – залог бодрости духа.

Вы любите одиночество? Когда работаю. Это бывает очень редко.

Самое серьезное испытание в Вашей жизни? Оно длилось много лет и только недавно разрешилось: сомнение в своем призвании.

Вы были инициатором многих строительных проектов, что еще хотелось бы создать? Хотелось бы сохранить то, что создано по моей инициативе.

Ваша сегодняшняя цель? Сколько осталось – прожить не зря.

Верна ли поговорка: тише едешь – дальше будешь? Это ни в коем случае не может быть принципом.

Вы верите в случай? Верю в то, что ничего случайного не бывает. А череда случайностей – уже закономерность.

В чем самая большая сила человека? В способности без остатка отдаваться тому, что тебе дорого.

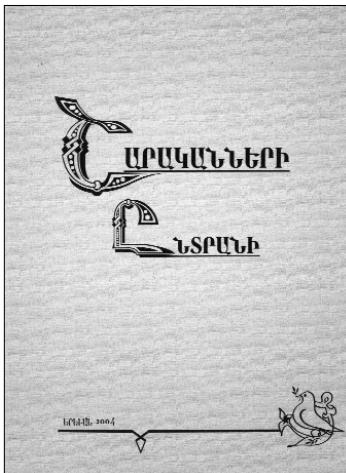
Что Вы больше всего цените в сегодняшней молодежи? Верю в то, что она несет в себе все лучшее, что накоплено веками.

В чем находите утешение? В справедливом итоге ситуаций, в которых, кажется, уже не может быть ничего справедливого.

Что такое для Вас Армения? Загадка и святыня.

СОФА АЗНАУРЯН,
композитор,
редактор журнала "Музикальная Армения".

2004 թ. Ա.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Վեհավառ և Սրբազնագույն կարողի-կոսի Ամենայն Յայց հայրապետությամբ և S. Նավասարդ արքեպոս. Կճոյանի Առաջնորդական Փոխանորդի Արքարայտյան Յայրապետական թեմի հրամանով հրատարակվել է «Ծարականների ընտրանի» նոտաների ժողովածու։ Գրքում ամփոփված են շարականներ և հոգևոր երգեր՝ Յա Եկեղեցու տոնացույցի հաջորդականությամբ, Ա.

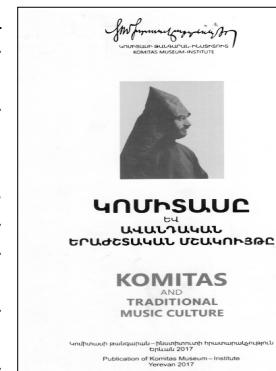
Պատարագի արարողության և ժամերգությունների երգեիլ տարրերակներ, որոնք ներկայում երգվում են մեր եկեղեցիներում։ Զետեղված են նաև հակիրճ բացատրություններ՝ շարականների կառուցվածքի և նրանց հեղինակների ու բոլոր վանդակության մասին։ Գրի նպատակն է մատադ սերնդին հաղորդակից դարձնել հայ հոգևոր երաժշտական ժառանգությանը։ Կանրակրթական հաստատություններում, եկեղեցիներում գրի կիրառությանը հնարավոր կիմի մեր ածոյն սերնդին բացաձայնոր դարձնել հայոց բազմադարյան երգի հարազան մեղեդիներին։ Գրի առաջին էջում տրված է S. Նավասարդ արքեպոս Կոնյանի խոսքը, որից հետո ներկայացված է «Առակ-29» բարեգործական հիմնադրամի, որի հովանակնորությամբ էլ հրագործվել է ժողովածուի տպագործությունը, նախազան Թովման Սամվելյանի անդրադարձը սույն գրին։ Նախարանը գրել է Խորեն Պայսանը։ Գիրքը հրատարակել և իրականացրել են Արարատյան Հայրապետական թեմը և «Առակ-29» բարեգործական հիմնադրամը աշխատափառությամբ՝ Վ. Մարգարյանի, Վ. Շարաֆյանի, Խ. Պայսանի, Տ. Մեսրոպ քին. Արամյանի, Թ. Սամվելյանի, Տ. Յարությունյանի և Ա. Մանուկյանի, Խմբագիրներ՝ տ. Մեսրոպ քին. Արամյան, Մ. Արաբյան։ Գիրքը նվիրված է Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարի հիմնադրամ 1700-ամյակին։

«Նոր Կտակարանի գործը եւ թղթը (Զոհրապեամբ բնագրին բառացանիկ» գիրքը (1997 թ.) 5-րդն է՝ «Հայերեն բառացանկներու շարք»ից նվիրված Սեժի տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս Ա.Ս.Օ.Ս.Ս. Արամ Ա. Քեշիշյանին։ Բառացանիկ համար հիմք է հանդիսացել Յովհաննու Վարդապետ Զոհրապեամի՝ 1805 թ. Վեճետիկում իրատարակված «Աստուածաշունչ Մատեան Հին եւ Նոր Կտակարանաց» Աստվածաշունչը։ Այստեղ ներկայացված գլուխմերի և համարների զատորոշումները պատկանում են Հայոց Զօհրապյանին և դրանց բովանդակությունը փոփոխված չէ։ Բառացանկների մաս են կազմում Գործը Առաքելոցի եւ Յովուական Թղթոց նամակներու բոլոր գրքերը, որոնք գոյություն ունեն Նոր Կտակարանում, բացի Զորս Ավետարանները և Հայունութեան Գիրքը։ Բառացանիկ առաջին բաժնում համախմբված են Գործը Առաքելոցի և Յովուական Թղթոց գրքերի բոլորը

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

բանաձաւով, որշակագործով լիդրա
քանչյուր բառի օգտագործման
հաճախականությունը փակազե-
րում, ապա տրված է Գրի անունը,
գլուխի և համարների թվերը: Երկ-
րորդ մասում ներկայացված են օգ-
տագործված բոլոր բառերի բառա-
վերջի տառերի, գրերի այբբենա-
կան հաջորդականությամբ ցուցա-
կագրված բառաձևերը: Բառացան-
կը կազմել է Հարություն Փալանջ-
յանը և Նվիրաբերել «ԵՊԿ իրատա-
րակչությանը», ամիատ միջնադա-
րագիտությամբ և հոգևոր երաժշտությամբ զբաղվողներին
նաև Ս. Էջմիածնի Գևորգյան հոգևոր ճենարանի
գրադարանին: Տպագրվել է 1997 թ., Կանադայում:

2017 թ. տպագրվել է «Կոմիտասը և ավանդական երաժշտական ժաղկույթը» Կոմիտասի բանգարան-ինստիտուտի տարեգործի Բ հատորը՝ Նվիրված Կոմիտասի կյանքի ու գործունեության, նրա ժամանակաշրջանի գիտական ու գեղարվեստական հրողությունների, նրա բանահավաքչական, երաժշտագիտական ու ստեղծագործական ժառանգության հետազոտությանը: Աշանձնակի կարևորվել են համբանադարյան հոգևոր երաժշտությունը և ֆուլվոր, որինք միշտ եղի են Կոմիտասի գիտական հետաքրքրությունների կենտրոնական նշանակությունը:

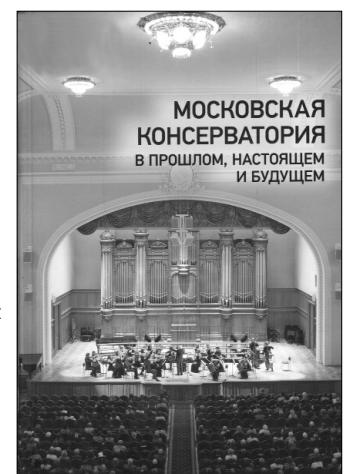

■ В Москве в 2007 году
в научно-издательском
центре “Московская консер-
ватория” вышел в свет Био-
графический энциклопеди-
ческий словарь “Московская
консерватория от истоков до
наших дней (1866–2006)”.
Автор идеи – кандидат ис-
кусствоведения Н. А. Миро-
нова, научный консультант –
доктор искусствоведения Е.
Г. Сорокина. Содержание:
Предисловие, Список дирек-
торов-редакторов Московской консерватории, Алфавит-
ная часть. А – Я, Дополнение, Список основных сокраще-
ний слов, Список аббревиатур и сложносокращенных
слов, Список сокращений, принятых в биографических
описаниях.

Книга представляет читателю почти десять поколений консерваторцев – легендарных профессоров и почти забытых педагогов, маститых ученых, научных сотрудников, концертмейстеров, библиотекарей, инструментальных мастеров, административных работников – уникальный коллектив, трудами которого Московская консерватория стала признанным во всем мире центром профессионального музыкального образования, исполнительского мастерства и музыкальной науки. В человеческой и творческой судьбе каждого консерваторца высвечивается драматическая история России, динамичное развитие национальной музыкальной культуры и образования, наконец, история самой Московской консерватории.

Биографический энциклопедический словарь содержит сведения о творческой, педагогической и общественной деятельности преподавателей и сотрудников Московской консерватории. Издание основано на авторских архивных и иных материалах, предоставленных работниками консерватории, а также ряда других учреждений. Книга адресована музыкантам-профессионалам и всем интересующимся историей отечественной музыкальной культуры.

В научно-издательском центре “Московская консерватория” в 2018 году вышел сборник статей по материалам международной научной конференции “Московская консерватория в прошлом, настоящем и будущем”, проходившей с 20 по 24 сентября 2016 года и приуроченной к 150-летию одного из старейших музыкальных вузов России. Статьи семидесяти авторов сгруппированы в шесть разделов:

Московская консерватория в стране и в мире; Из практики музыкального образования; Наука и творчество. Люди, школы, события, явления; Страницы истории; К 135-летию профессора Московской консерватории Н.Я.Мясковского; К 100-летию философско-музыкального дебюта А.Ф.Лосева. В них представлены различные грани истории Московской консерватории, отражено ее взаимодействие с отечественными и зарубежными музыкальными организациями, проанализированы многообразные аспекты учебно-образовательного процесса, рассмотрены творческие биографии ее руководителей, профессоров и воспитанников – от первых лет существования до наших дней. Сборник адресован музыковедам, специалистам по истории музыкального образования, педагогам, студентам и всем интересующимся музыкальной культурой России.

ԱՐԵՎԻ ԱՐԴՅՈՒՆ

ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒԵՑՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄԻՏԱՏԻ ԱՆՎԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՍՄԵԴԱԿՈՐԻՒՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՎՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
Վկայական N 03Ա069505 տրված 7.04.2003թ.
ԴԻՄԱՑԴՐԵՐԵՐ՝ Կոմիտասի անվ. ԵՊԿ ՊՈԱԿ
ՍԵՐԳԵՅ ԱՐՄԱՋՅԱՆ, ԳՈՐՅԱՐ ՇԱԳՈՅԱՆ
Գլխավոր Խմբագիր՝ ՇՈՒԺԱՆ ԱՅՎԱՋՅԱՆ
ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ պատասխանատու՝ ԳՈՐՅԱՐ ՇԱԳՈՅԱՆ
Խմբագիրներ՝ ԳՈՐՅԱՐ ՇԱԳՈՅԱՆ, ՄԱՏԱ ԱՅՆԱՌԵՅԱՆ (ռուս.)
Հեղափոխական հետապնդության ԱՌԱՋՎԱՆ

Արտատպումը միայն «Երաժշտ» ամսաթերի գրավոր արտոնությամբ: Խմբագրությունը միշտ չէ, որ համարիտ հեղինակների կարօքներին կամ տեսակետներին:

Տարբերակը չի պահանջվում և չի գործում այս դեպքում:

ଓঞ্চার্ক অসমিয়া । ১১। উদ্বাগু ০ ৭৩। উন্নিমানকীর্তন । পৰিষেবা ২০.০৩.২০১৫

0001, բ. Երևան, Սայաթ-Նովա 1ա
հեռ.: (+374 10) 523 993+118
ֆաք: (+374 10) 563 540
<http://www.conservatory.am>
E-mail: yksc@conservatory.am
YSC Publishing House YSCPublishingHouse@conservatory.am